

Brobacka

*Utsikt mot Åsjön
och Brudsängen*

Välkommen till Brobacka

Brobacka naturreservat innehåller ett av landets mäktigaste jättegrytsfält, med ett fyrtiotal ursvarvningar, där Storgrytan med sina 18 meter i diameter dominerar.

I reservatet ingår även flera andra sevärdheter, så som ekhagen med årlig slåtter, den milsvida utsikten från bergstopparna, ett rikt fågelliv med bland annat fiskgjuse, korp och sträckande vårfåglar, samt en skalgrusbank vid Åsjöns strand. Bland lindarna på kullen i reservatets södra del finns en minnessten över slaget mot danskarna vid Brobacka 1566 i Nordiska sjuårskriget.

Mitt emot jättegrytsfältet tvärs över sjön ligger den sägenomspunna klipphyllan Brudsängen, som nås via en smal öppning i berget, det s.k. Nålsögat.

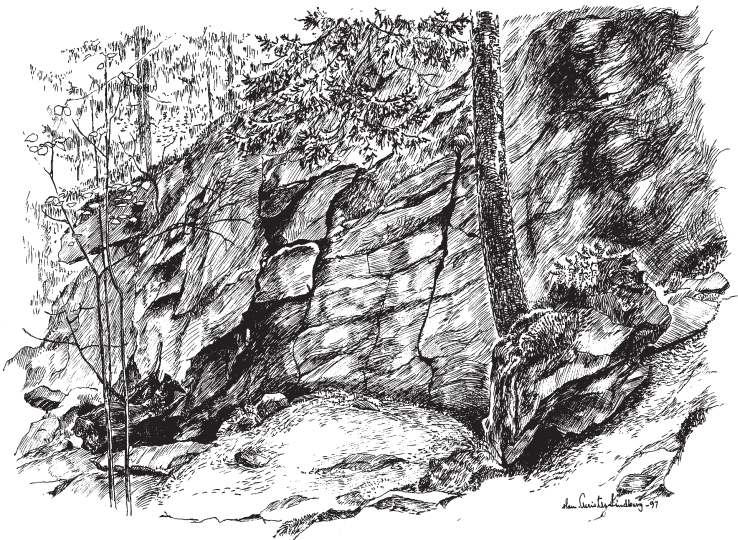
Reservatet är 17 ha stort och ägs av Väst kuststiftelsen.

En geologisk sevärdhet

Vid inlandsisens tillbakagång för 11-12 000 år sedan, inträffade ett uppehåll i avsmältnings-skedet. Mjörn utgjorde en isfri havsvik medan Antenområdet i norr fortfarande var täckt av stora ismassor.

Höjderna Risveden och Lärkeskog styrde in smältvattnet mot Brobackasundet. Den smala dalgångens höga bergväggar fick vattenmassorna att tryckas ihop och forsa fram med hög hastighet och under högt tryck. Stora mängder grus och sten fördes med, som tillsammans med vattnet slipade och nött berggrunden.

På sina ställen uppstod vivlar som formade urgröpningar i berget, så kallade jättegrytor.

Gryta nr 28

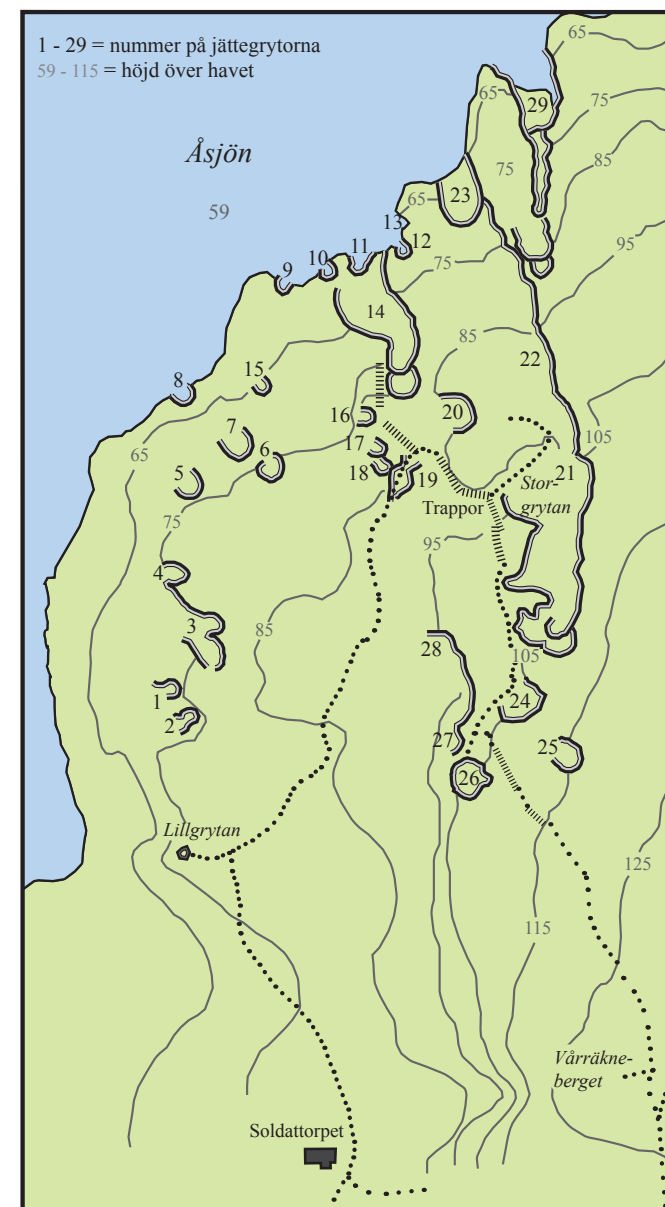

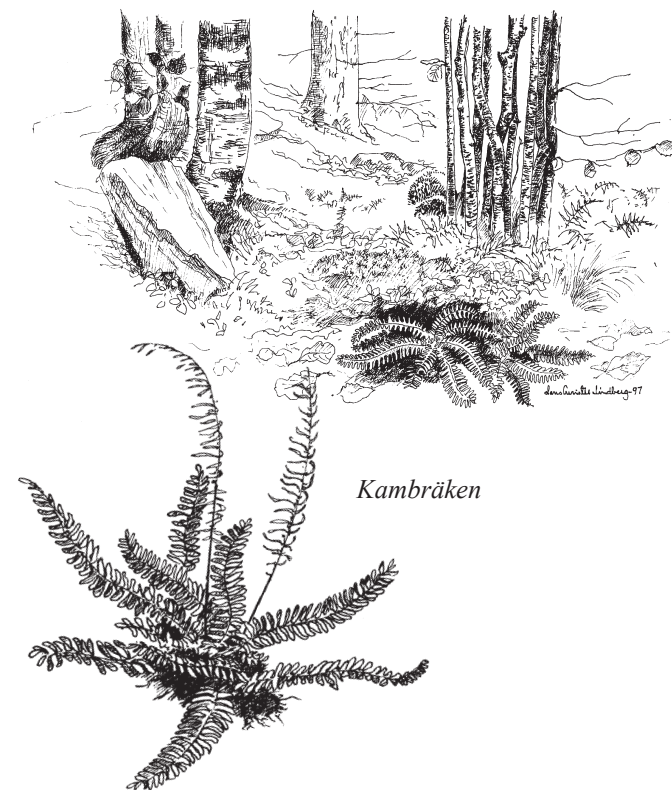
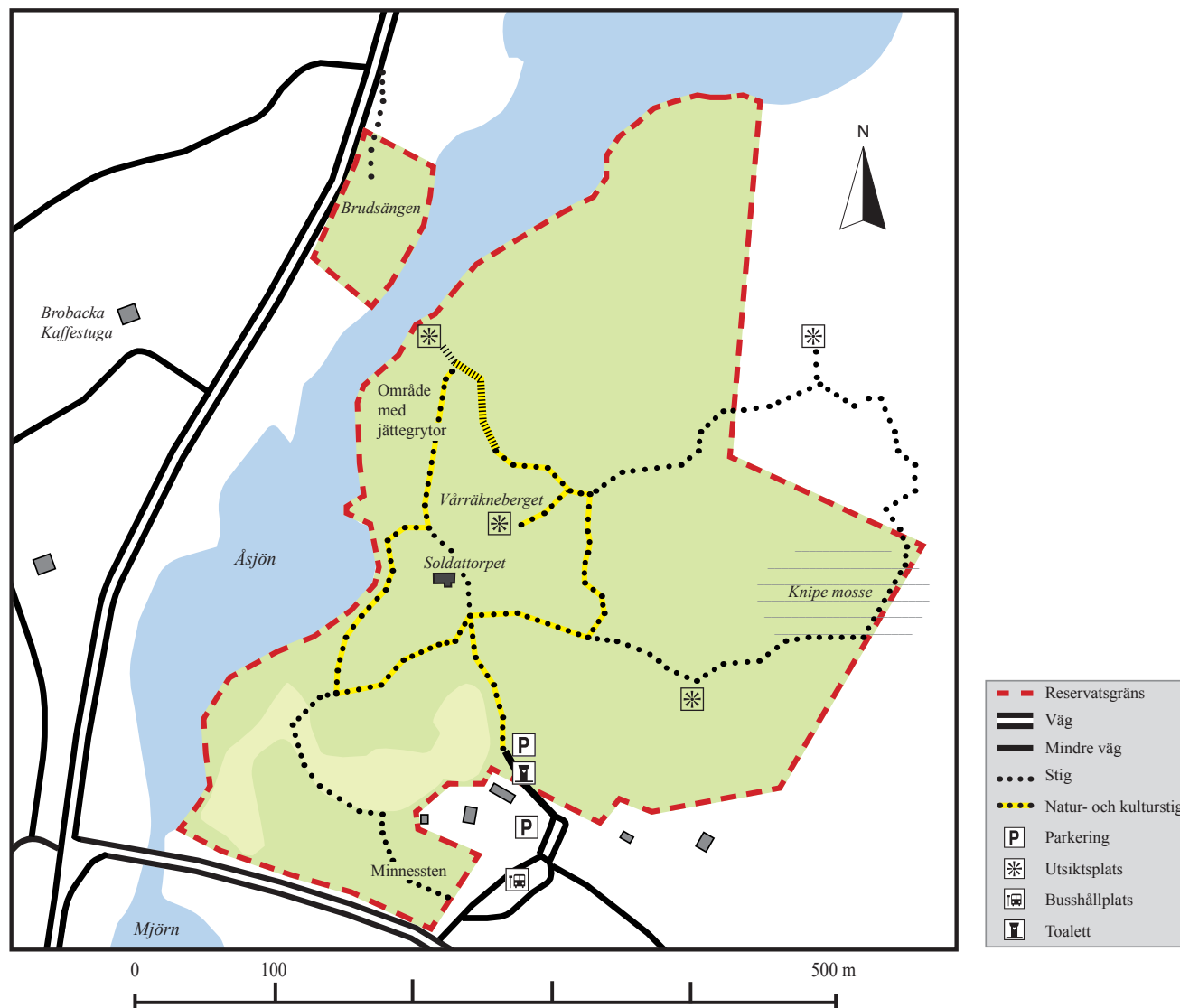
Utsikt över Mjörn

De flesta av det trettiotal jättegrytor som finns upptagna på kartan i foldern är halva grytor, så kallade kolkbäcken. Några av grytorna har en långdragen form och utgör hela jättegrytskomplex. Ofta har grytorna imponerande dimensioner. Storgrytan ingår i ett 35 meter långt grytkomplex och dess huvudkittel är 18 meter i diameter. Lillgrytan mäter endast ca 50 centimeter.

Grytorna befinner sig mellan 59-115 meter över havets nuvarande yta. Den översta grytan ligger ca 6 meter över högsta kustlinjen.

De enorma mängderna sand och grus som sprutade genom Brobackasundet avlagrades runt om i de dåtida havsvikarna och kan idag ses på många platser i landskapet. Sydväst om Brobacka ser man resterna av grustäkten Österäng, numera en bergtäkt. Området vid Östads kyrka utgörs av ett mäktigt grusdelta med dödisgropar, flacka grusåsar och blockrika strandterasser.

Natur- & kulturstig

Det finns en natur- och kulturstig du kan följa med skyltar att läsa längs vägen. Stigen är ca 1 km lång och på vissa ställen är det brant. Följ de gula markeringarna förbi soldattorpet, genom den gamla ekhagen, förbi skalgrusbanken och vidare upp i barrskogen med det fascinerande jättegrytsfältet.

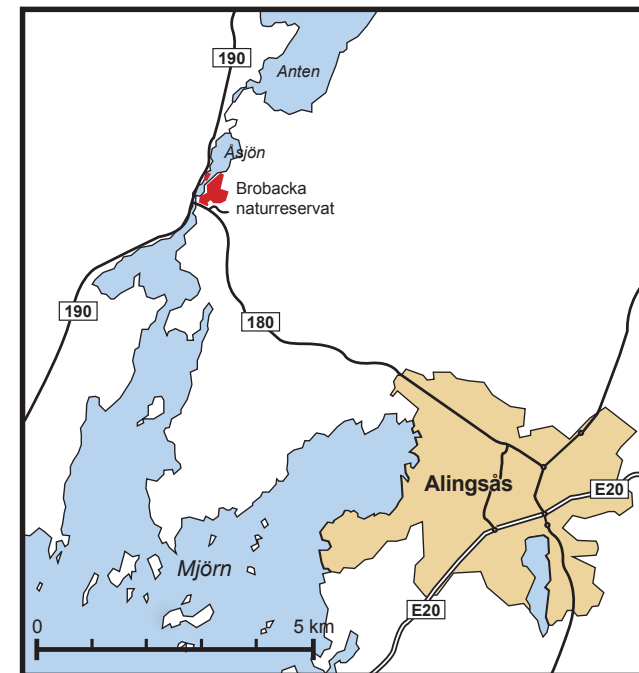
Ekhagen

Soldattorpet

Information om jättegrytorna och omgivande sjöar och skogar, ges i en utställning inrymd i ett litet soldattorp vid foten av Vårräkneberget i Brobacka. Soldattorpet och dess utställning drivs av Naturskyddsföreningen i Alingsås och har öppet under söndagar från maj till september.

Soldattorpet

Läge

Brobacka naturreservat, med ett av landets mäktigaste jättegrytfält, ligger 9 km från Alingsås, vid väg 180. Vägskylt 250 meter från Brobackakrysset mot Alingsås. Busshållplats: Brobacka korsväg.

Text: Stellan Andersson och Christina Claesson
Teckningar: HC Lindberg
2005, 2009. Omarbetad 2015.